

Aan het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Ysselsteyn 7 november 2025

Reactie consultatie stikstofgebruiksnormen 8^e APN

Wij willen reageren op de voorgestelde wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm) in het kader van het 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn.

We zijn positief over de stap richting doelsturing waterkwaliteit zoals aangekondigd in het 8^e actieprogramma. Doelsturing biedt perspectief het beloont en motiveert ondernemers die efficiënt en verantwoord bemesten.

We constateren tegelijkertijd dat de voorgestelde actualisatie van de stikstofgebruiksnormen, met name de extra korting in Zand Zuid, deze beweging naar doelsturing niet ondersteunt. Sterker nog, het ondermijnt het vertrouwen dat nodig is om ondernemers te stimuleren tot deelnemen aan doelsturingsspoor.

De voorgestelde korting op de stikstofgebruiksnormen zonder koppeling aan daadwerkelijke verliezen of efficiëntie is wat ons betreft een totaal verkeerd signaal. Het straft en demotiveert innovatieve, data gedreven en welwillende ondernemers. Deze verdienen vertrouwen en ruimte om te laten zien dat zij met minder verlies meer kunnen bereiken.

We maken bezwaar tegen de classificatie suikerbieten als uitspoelingsgevoelig. We zijn het totaal oneens met de indeling van suikerbieten als uitspoelingsgevoelig in het CDM-advies. Deze classificatie strookt niet met de praktijk metingen en bestaande wetenschappelijke inzichten. Dit roept vragen op over de consistentie en betrouwbaarheid van het beleid.

We willen nadrukkelijk ter discussie stellen dat de huidige onderbouwing van de stikstofgebruiksnormen voor suikerbieten grotendeels steunt op bemestingsadviezen en veldproeven die decennia oud zijn.

Uit N mineraalmetingen blijkt dat na bieten en cichorei de voorraad N- mineraal in genoemde bodemlaag erg laag is. De mediane waarde van de gemeten minerale stikstof in het najaar 2024 was 27 kg minerale stikstof bij cichorei en bij suikerbieten 25 kg in de laag 0-90cm. De resultaten bevestigen dat de resterende hoeveelheid stikstof na de teelt van cichorei en suikerbieten gering is. Waardoor uitspoeling van nitraat vrijwel uitgesloten is.

De nieuwe normen betekenen voor veel gewassen verlaging tot 55-65% van het landbouwkundig optimale bemestingsadvies. Een gewas wat te weinig voeding krijgt zal niet alleen minder opbrengst geven, maar ook gebrekziekten gaan vertonen en minder weerbaar zijn en dus vatbaarder voor ziekten en plagen. Dit kan vervolgens leiden tot onverkoopbare producten door kwaliteitsverlies en bovendien tot meer inzet van gewasbeschermingsmiddelen. Planten die niet gezond zijn kunnen bovendien ook niet voldoende stikstof opnemen, wat risico geeft op nitraatuitspoeling.

Te lage gebruiksnormen leiden er tot bepaalde gewassen niet meer op een economische manier in Nederland, dus onder Nederlandse normen, geteeld kunnen worden, maar mogelijk ook leiden tot meer milieubelasting.

De kans is groot dat akkerbouwmatige teelt van sommige groenten voor de verwerkende industrie op veel bedrijven in het zuidelijke zandgebied niet meer rendabel zal zijn.

We dringen erop aan dat een betere economische analyse voor de gehele keten wordt uitgevoerd, inclusief de impact voor de consument en voedselzekerheid. Dat geldt voor het opstellen van de gebruiksnormen en de rest van het 8^e APN, maar ook voor tussentijdse monitoring en evaluatie van het beleid.

Wij pleiten voor een fundamentele herziening van dit systeem welke volledig aansluit bij uw eerder gepubliceerde voorstel om te bewegen richting doelsturing.

Met vriendelijke groet,

Namens Maatschap Hermans- van Deelen

Carla van Deelen, Pieter Hermans